

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismvs
Catholicus, summam Christianæ institutionis IIII. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

3. Quae doctrina sit conformior scripturae & veritati, atque timori & honori
diuino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

est vobis ab initio mundi &c. Et Ioan. quinto. Et precedent qui bona fecerunt, &c. & Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi, &c. et. Has & consimiles authoritates intelligunt sic veteres, quod non tribuunt vim effectuam meriti salutis aeternae operibus, sed promissione diuinæ, & quia sic ipse dixit, & quod illi licet facere de suo quod vult, Matthœi 20. Nihil ergo admittitur gratiae & beneficio Christi: totum gratia est, quod ipse ex mera gratia & misericordia sic compensat & coronat opera nostra, quibus ex debito nihil debetur: Nec nos propter opera aliquid exigimus ex debito, nisi quod credimus illi, quoniam ipse sic dixit, coronaturum & compensatur opera nostra &c. gloria & vita aeterna. Recentiores vero sic loquuntur de distributione vite aeternæ, quoniam Deus promisit se datum vitam aeternam credenti in Christum, ac ponitenti solum propter Christum, sine omni respectu alii cuius operis aut meriti humani, sed ob solum sanguinem Christi, ita quod nullum opus coöducibile sit ad accipendum vitam aeternam, nisi solam fidem illam que credit promissioni diuinæ, qua promittit se propter Christum daturum vitam aeternam, Ioan. tertio, & licet obedientia legis necessariò sequi debeat, & alia habeat præmia attamen remissio peccatorum & vita aeterna propter solum Christum donatur, id est, eius personam & passionem & propter nullum hominis opus. Igitur vita aeterna ex sola gratia & misericordia donatur propter nullum opus hominis.

Huiusmodi dissensio de facili componi potest, si affectus deponantur, & sola DEI gloria & animæ salus queratur. Veteres concedunt quoque, quod propter nullum opus hominis donetur vita aeterna: nam docent quod ipsa Dei bonitas, misericordia & gratia, causa est, & quod Deus propter suam bonitatem, & non propter dignitatem operum nostrorum, compensat vita aeterna. Ipse sic dixit, instituit, & ordinavit;

nauit: Eius bonitas ponderatur, non ipsum opus
hanc autem bonitatem & gratiā meruit nobis Christus,
nō opera nostra ex se & sua natura. Et quoniam
hoc idem sentiunt recētores, ex gratia propter Christum
donari vitam, quia Deus sic promisit, cōcordamus
ergo cum Paulo, Roma. 6. quia donum sive gratia
vitā æterna est &c Attāmen magis nutrit timo-
rem Domini, & pietatem fidei, dilectionē religionis
& eam fouet, si doceatur quoniam Christus ex gratia
propter suum dictum vult coronare & glorificare o-
pera nostra hīc & in cōelis, & illa ornare vita æterna
ita vt Fides sit ornata bonis ac pijs operibus: quām
dicatur, solūm crede promissioni diuinæ, Deus nul-
lum opus curat, nec meretur vitā æternam, sola fides
sufficit. Hæc omnia in suo loco dicta, licet verissima
sint, carnalibus tamē faciliū ansam prēbet leuitati
doctrina recentiorum, quām veterū. Et si vtrāq; nō
discedit à capite veritatis, scilicet quod propter Christū
omnia obtainemus ex gratia & misericordia. Haec
igitur Ecclesiæ ab initio fuit & est doctrina, quōd o-
pera nostra sunt meritoria vitæ æternæ ex gratia, pa-
cto, promissione, quoniam ipse Deus qui est summa
veritas, hoc dixit. Ideo propter verbum suum com-
pensat & ornat nostra opera, non prout à nobis facta
sunt, aut vt sunt opera ex se & naturali sua condicio-
ne & virtute, ita quōd causa huius promissionis non
sunt opera nostra operata, sed gratuita Dei miseri-
cordia, gratia & bonitas, causa est huiusmodi com-
pensationis operum: & hanc Dei gratuitam miseri-
cordiam & bonitatem meruit nobis Christus, & nul-
lum opus hominis. Cōceditur ergo, propter nullum
opus hominis hominē iustificari & saluari, quia tale
non potest nec est causa iustitiae & salutis, sed Dei bo-
nitas & promissio: huic ergo promissioni credimus,
& hāc ponderamus, & totam rem salutis tribuimus,
solūm vt nos faciamus opera, vrgentes ne caro in-
solecat

sum opus
obis Chri.
t quoniam
pter Chri.
t, cōcordia.
m siue gra.
utrit timo.
religionis.
is ex gratia.
orificare o.
ita eterna.
us: quām
Deus nul.
n, sola fide
t verissima
et leuitati.
i vtraq; nō
opter Chri.
ordia. Ha:
a, quōd o.
gratia, p.
est summa
uum com.
nobis facta
i conditio.
tionis non
Dei miseri.
nodi com.
am miseri.
tus, & nul.
ter nullum
i, qui à tale
sed Dei bo.
credimus,
tribuimus,
ne caro in.
solecat

folescat &cet. Fides quoque promissionem Dei gra-
tuitam respicit, & ibi locat fiduciam: hic in promis-
sione certa est de remissione peccatorum & vita æter-
na, non locat fiduciam conscientia in opera operata,
neque ibi certa esse poterit, eò quod non iustificatur
sic omnis viuens: in promissione igitur penderet, nec
etiam curat imperfectionem operum: scit enim Deus,
qui præcepit legem, quantum possimus. Hęc in
sola promissione pendemus: cuius promissionis ea
sa, est gratuita Dei misericordia, voluntas, beneplacitum,
non opera nostra. Fides alio modo est necessaria
ad salutem, & dilectio alio modo necessaria est: nam
fides apprehendit iustificationem propter Christum
promissam, Dilectio autem retinet.

C A P. XXXV.

ARGUMENTA.

1. *Quæ sint precepta Dei, & quæ hominum.*
2. *Quantum distent ab iniicem.*
3. *Quod abusus sit, dum humana precepta dini-
nis præferuntur.*

EI præcepta sunt, quæ expressam habet
mentionem siue testimonium in scri-
ptura, quod à Deo sint mandata, qui-
bus agnoscimus & certò scimus, quid
Deo placeat, vel nō placeat à nobis fie-
ri. Sic sunt primò præcepta utriusque tabulæ, quæ
Deus fidelibus suis & iustificatis dedit, ut ex fide ser-
uent. Exo. 19 Leu. 26. Deu. 28. Et totum Euangelium
primum exigit & docet fidem, quia iustificamur, Ro-
man. 3. Arbitramur hominem iustificari &c. Deinde
dilectionē, quæ est impletio legis, Rom. 12. Primum
oportet esse iustificatum & gratum Deo, antequām
Deo placeat obedientia legis, & sic fides nos gratos
facit, ac personam iustificat. Deinde etiā placet Deo
M obca